

«Ο ρόλος του κλάδου των κατασκευών στην Ελληνική και Διεθνή Οικονομία»

Έρευνα:

Ι.Β. Πλεμμένος¹

Επιστημονική Ευθύνη-Συντονισμός:

Θ.Β. Παλάσκας²

1: Ερευνητικός Συνεργάτης IOBE

2: Καθηγητής Παντείου Παν/ίου & Διευθυντής Έρευνας IOBE

**Αθήνα, 16.05.2007, Γαλλικό
Ινστιτούτο Αθηνών**

Περιεχόμενα Παρουσίασης

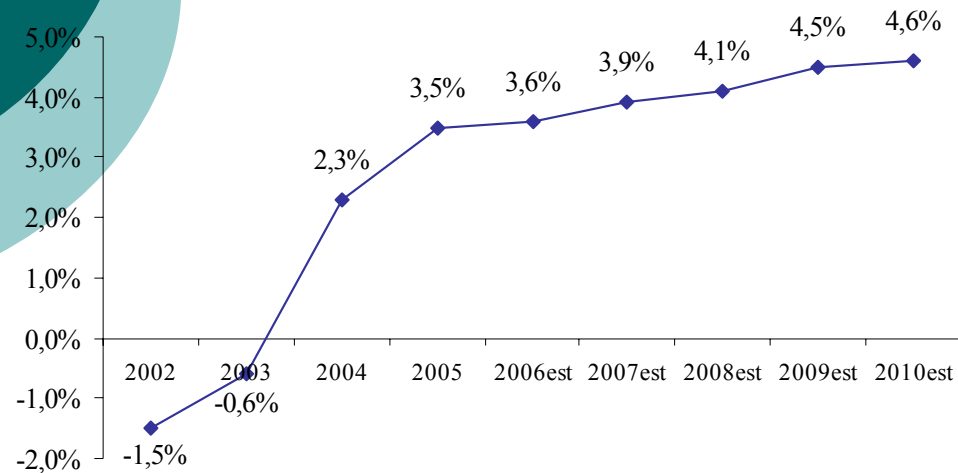
- Ο ρόλος του κλάδου των Κατασκευών στη Διεθνή Οικονομία
- Ο ρόλος του κλάδου των Κατασκευών στην Ελληνική Οικονομία
- Η διεθνής ανταγωνιστικότητα του Εγχώριου Κατασκευαστικού Κλάδου
- Εξωστρέφεια Εγχώριου Κατασκευαστικού Κλάδου - Αποτελέσματα Εμπειρικής Έρευνας

Περιεχόμενα Παρουσίασης

- **Ο ρόλος του κλάδου των Κατασκευών στη Διεθνή Οικονομία**
- Ο ρόλος του κλάδου των Κατασκευών στην Ελληνική Οικονομία
- Η διεθνής ανταγωνιστικότητα του Εγχώριου Κατασκευαστικού Κλάδου
- Εξωστρέφεια Εγχώριου Κατασκευαστικού Κλάδου - Αποτελέσματα Εμπειρικής Έρευνας

Παγκόσμιος Κατασκευαστικός Κλάδος

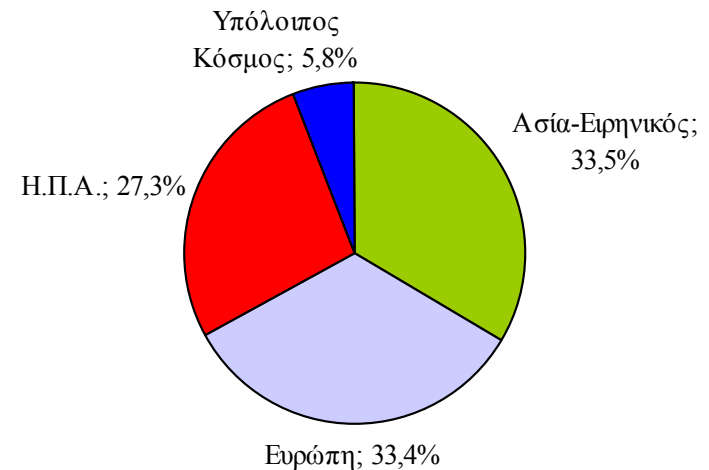
Αξία Παγκόσμιας Αγοράς Κατασκευών και Έργων Πολιτικού Μηχανικού (Ετήσιες % Μεταβολές)

Μέσος Ετήσιος Ρυθμός Μεγέθυνσης
(2001-2005): 0,9%

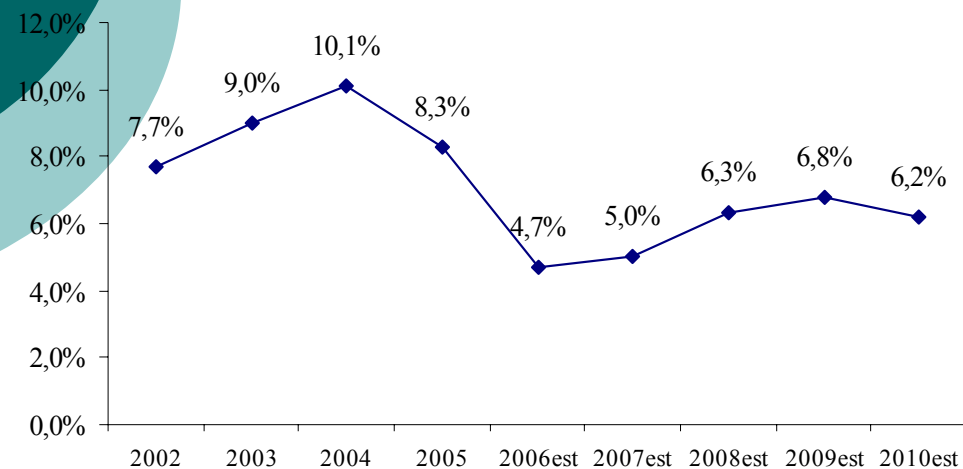
Πρόβλεψη Μέσου Ετήσιου Ρυθμού Μεγέθυνσης
(2005-2010est): 4,1%

Τμηματοποίηση Παγκόσμιας Αγοράς Κατασκευών και Έργων Πολιτικού Μηχανικού (σε αξία), 2005

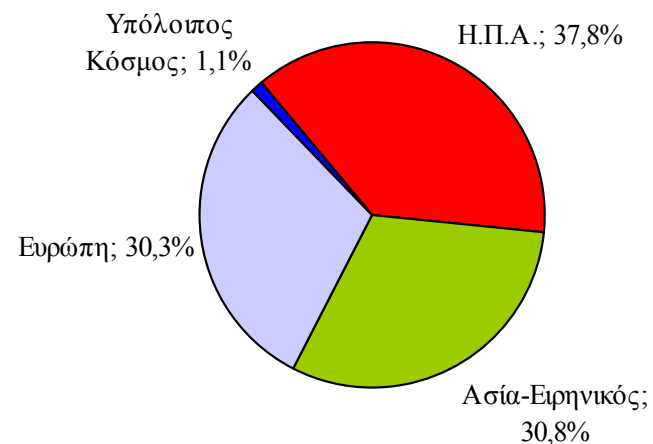

Παγκόσμιος Κατασκευαστικός Κλάδος

**Αξία Παγκόσμιας Αγοράς Κατασκευών Κατοικιών
 (Ετήσιες % Μεταβολές)**

**Τμηματοποίηση Παγκόσμιας Αγοράς Κατασκευών
 Κατοικιών (σε αξία), 2005**

Μέσος Ετήσιος Ρυθμός Μεγέθυνσης
 (2001-2005): 8,8%

Πρόβλεψη Μέσου Ετήσιου Ρυθμού Μεγέθυνσης
 (2005-2010est): 5,8%

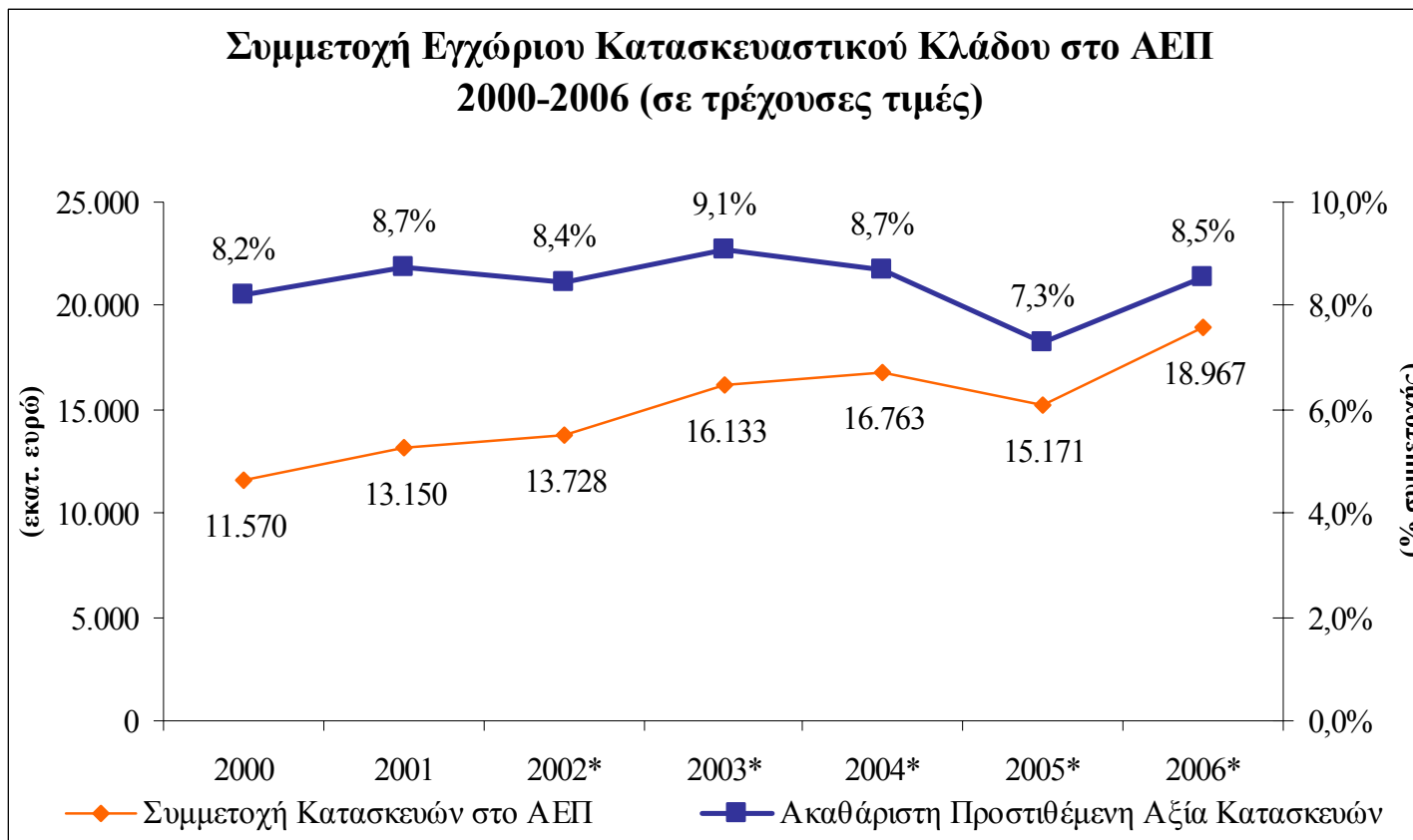
Ευρωπαϊκός Κατασκευαστικός Κλάδος

- Ο Κλάδος των Κατασκευών της ΕΕ-25 (2003):
 - Παρήγαγε 414,5 δις ευρώ προστιθέμενη αξία
 - Συμμετείχε κατά 8,6% στη διαμόρφωση του ΑΕΠ (εκτός Ενδιάμεσων Χρηματοπιστωτικών Οργανισμών)
 - Απασχόλησε 12,4 εκατ. εργαζόμενους
 - Συμμετείχε κατά 10,6% στη διαμόρφωση της Απασχόλησης (εκτός Ενδιάμεσων Χρηματοπιστωτικών Οργανισμών)

Περιεχόμενα Παρουσίασης

- Ο ρόλος του κλάδου των Κατασκευών στη Διεθνή Οικονομία
- **Ο ρόλος του κλάδου των Κατασκευών στην Ελληνική Οικονομία**
- Η διεθνής ανταγωνιστικότητα του Εγχώριου Κατασκευαστικού Κλάδου
- Εξωστρέφεια Εγχώριου Κατασκευαστικού Κλάδου - Αποτελέσματα Εμπειρικής Έρευνας

Ο ρόλος του κλάδου των Κατασκευών στην Ελληνική Οικονομία

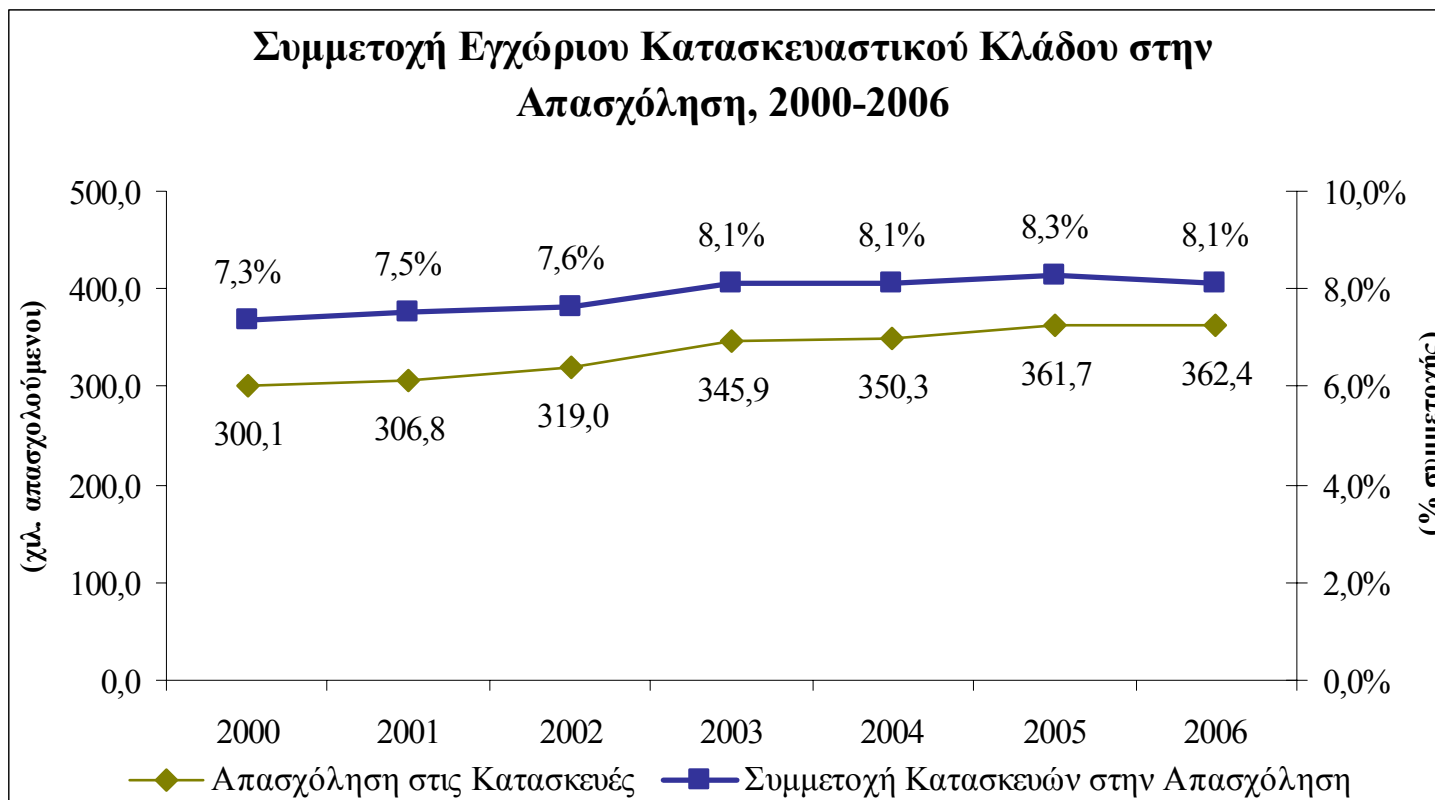

Πηγή: ΕΣΥΕ.

Μέσος Ετήσιος Ρυθμός Μεγέθυνσης (2000-2006): 8,6%

Μέσος Όρος Συμμετοχής Κατασκευών (2000-2006): 8,4%

Ο ρόλος του κλάδου των Κατασκευών στην Ελληνική Οικονομία

Πηγή: ΕΣΥΕ.

Μέσος Ετήσιος Ρυθμός Μεγέθυνσης (2000-2006): 3,2%

Μέσος Όρος Συμμετοχής Κατασκευών (2000-2006): 7,9%

Ο ρόλος του κλάδου των Κατασκευών στην Ελληνική Οικονομία

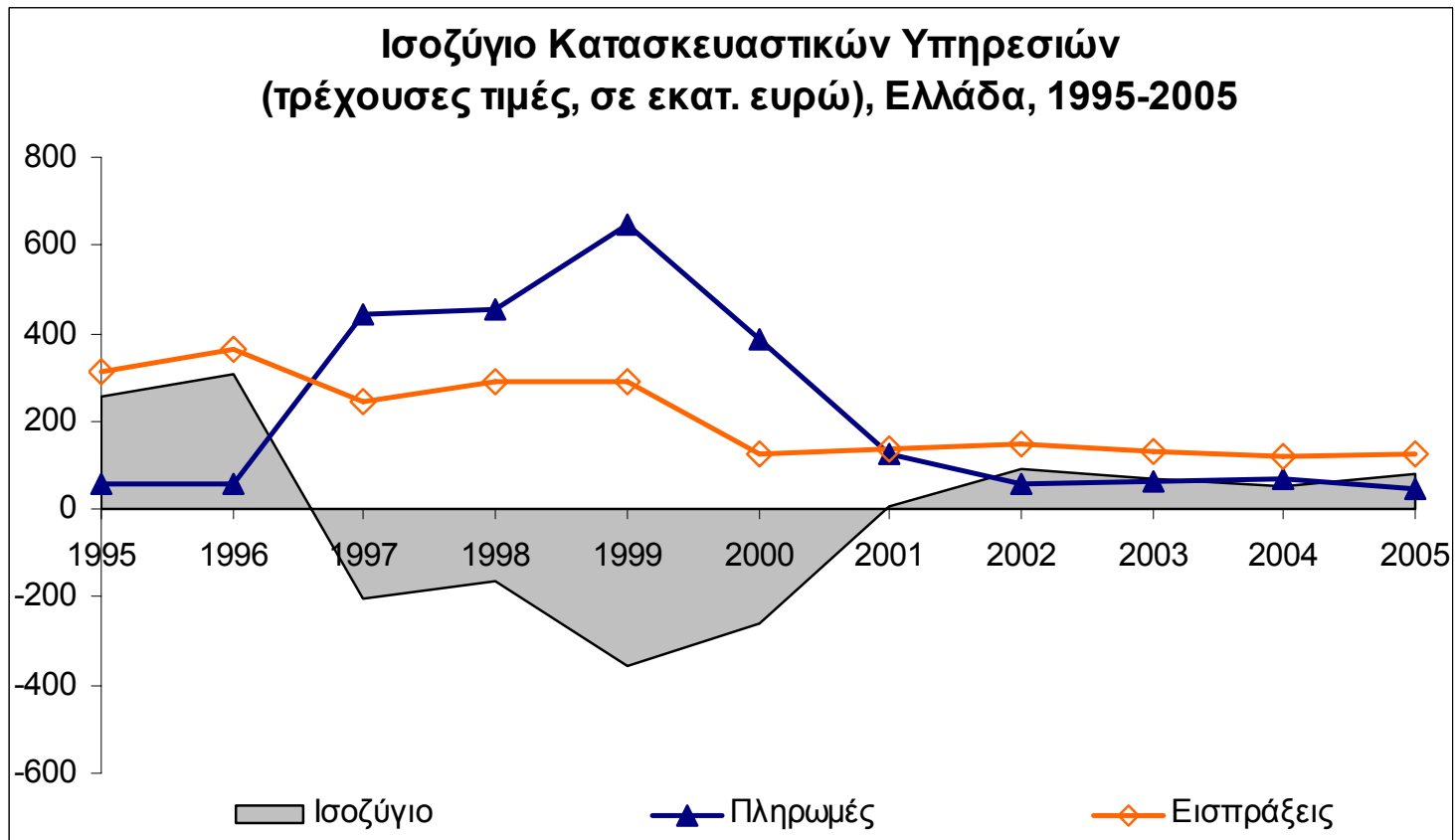
- το 57,2% (28,42 δις €) (κατά προσέγγιση) του συνόλου των χρηματοδοτικών πόρων που προέρχονται από το Γ' ΚΠΣ, το ΤΣ και τις ΚΠ κατευθύνονται σε έργα βασικής υποδομής την περίοδο 2000-2008 (ΕΡΓΟΡΑΜΑ Ημ/νία Αναφοράς: 15.03.2006)
- το 39,7% (2,86 δις €) των συνολικών δαπανών του δημοσίου για τα Ολυμπιακά έργα δαπανήθηκαν για έργα βασικής υποδομής (Εισηγητική Έκθεση Κρατικού Προϋπολογισμού 2005, σελ. 87)
- το 17,9% (3,59 δις €) (κατά προσέγγιση) του συνόλου των χρηματοδοτικών πόρων που προέρχονται από το ΕΣΠΑ (Κοινοτική Συνδρομή) θα κατευθυνθούν σε έργα βασικής υποδομής (αυτοκινητόδρομοι, αερολιμένες, λιμένες και σχολικά κτίρια) την περίοδο 2007-2013 (ΥΠΟΙΟ, Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς 2007-2013, Οκτώβριος 2006, σελ.108)

Περιεχόμενα Παρουσίασης

- Ο ρόλος του κλάδου των Κατασκευών στη Διεθνή Οικονομία
- Ο ρόλος του κλάδου των Κατασκευών στην Ελληνική Οικονομία
- **Η διεθνής ανταγωνιστικότητα του Εγχώριου Κατασκευαστικού Κλάδου**
- Εξωστρέφεια Εγχώριου Κατασκευαστικού Κλάδου - Αποτελέσματα Εμπειρικής Έρευνας

Εξωτερικό Εμπόριο - Ελλάδα

Μειώνεται η εξαγωγική δραστηριότητα του Κλάδου

Πηγή: ΕΣΥΕ, Τράπεζα της Ελλάδος.

Δείκτες Ανταγωνιστικότητας

Μειώνεται η εξειδίκευση της Ελλάδας στην παροχή κατασκευαστικών υπηρεσιών στο εξωτερικό, συγκριτικά με τις υπόλοιπες χώρες του Ο.Ο.Σ.Α.

Αποκαλυπτόμενο Συγκριτικό Πλεονέκτημα (RCA), Κατασκευαστικές Υπηρεσίες, ανά Χώρα του Ο.Ο.Σ.Α., 1998-2003

Χώρα	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Γαλλία	1,8	1,9	1,7	1,7	1,8	1,5
Πορτογαλία	0,7	0,8	0,9	1,1	1,2	1,5
Ελλάδα	1,3	0,8	0,6	0,5	0,5	0,4

Πηγή: Ο.Ο.Σ.Α.

Δείκτες Ανταγωνιστικότητας

Μειώνεται η ανταγωνιστικότητα της Ελλάδας, σε σχέση με τις υπόλοιπες χώρες του Ο.Ο.Σ.Α.

Μερίδιο Αγοράς Εξαγωγών, Κατασκευαστικές Υπηρεσίες, ανά Χώρα του Ο.Ο.Σ.Α., 1998-2003 (σε ποσοστό)

Χώρα	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Γαλλία	14,4	13,6	11,8	11,6	12,5	10,0
Πορτογαλία	0,6	0,6	0,6	0,8	1,0	1,2
Ελλάδα	1,3	1,1	1,0	0,9	0,7	0,7

Πηγή: Ο.Ο.Σ.Α.

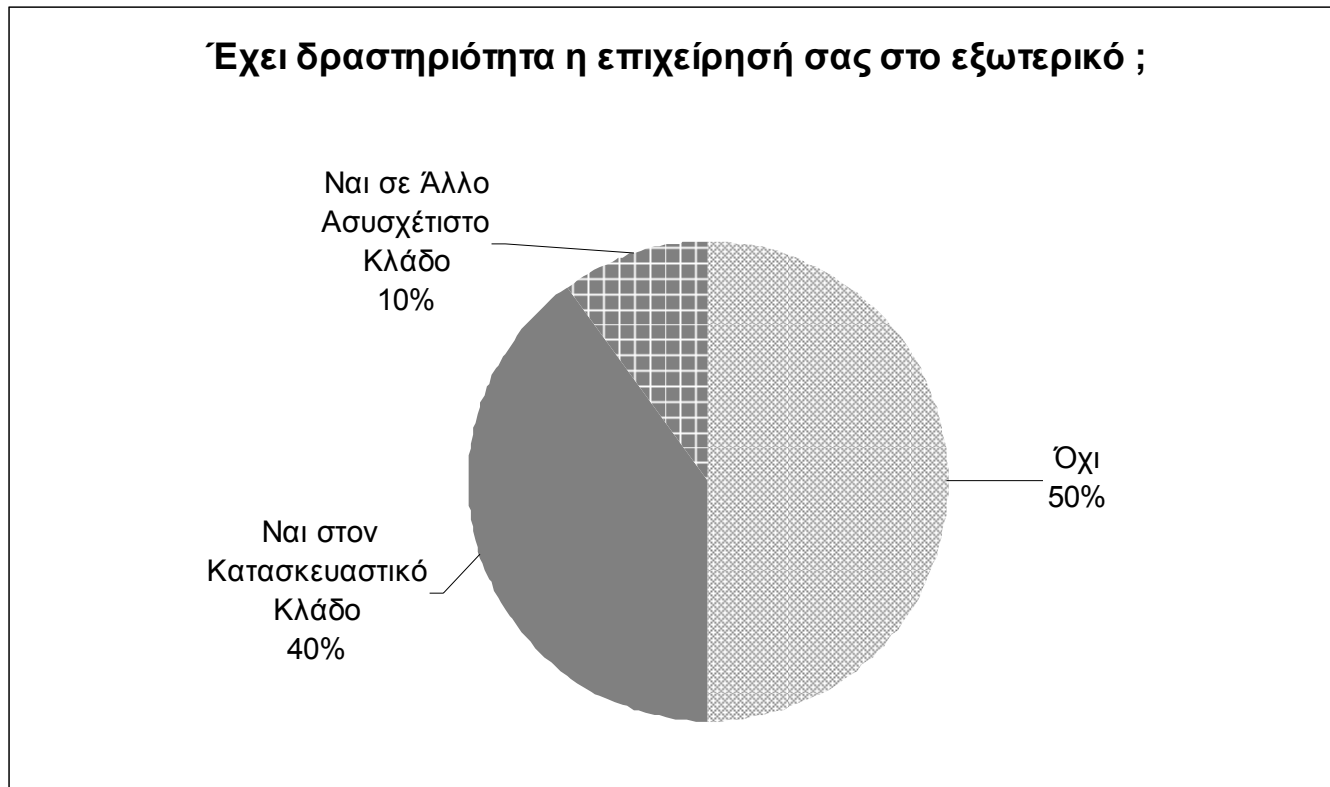
Περιεχόμενα Παρουσίασης

- Ο ρόλος του κλάδου των Κατασκευών στη Διεθνή Οικονομία
- Ο ρόλος του κλάδου των Κατασκευών στην Ελληνική Οικονομία
- Η διεθνής ανταγωνιστικότητα του Εγχώριου Κατασκευαστικού Κλάδου
- **Εξωστρέφεια Εγχώριου Κατασκευαστικού Κλάδου – Αποτελέσματα Εμπειρικής Έρευνας**

Ταυτότητα της Έρευνας

- Στα πλαίσια της μελέτης επιχειρήθηκε:
 - η διερεύνηση των **χαρακτηριστικών** της εξαγωγικής δραστηριότητας και των **προθέσεων** των ελληνικών κατασκευαστικών και παράλληλα
 - ο εντοπισμός των παραγόντων που **εμποδίζουν** και των **κινήτρων** που θα ενθάρρυναν τις ελληνικές κατασκευαστικές να αναπτύξουν την εξωστρέφειά τους
- **Πληθυσμός:** Κατασκευαστικές με νομική μορφή Α.Ε. και Ε.Π.Ε. που κατέχουν εργοληπτικό πτυχίο Μ.Ε.ΕΠ. 3ης-7ης Τάξης
- **Μέθοδος συλλογής στοιχείων:** Προσωπικές συνεντεύξεις με τη χρήση δομημένου ερωτηματολογίου
- **Χρόνος διεξαγωγής έρευνας:** 11/05/2006-08/06/2006

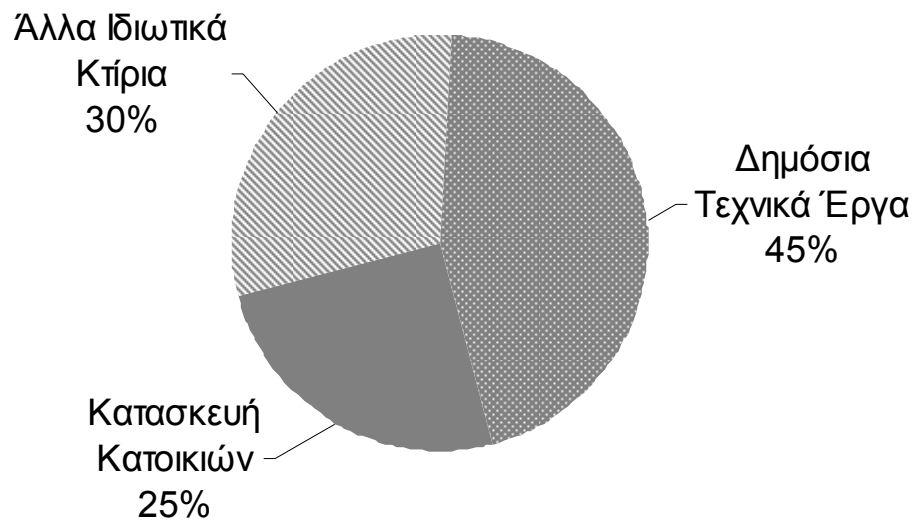
Χαρακτηριστικά Εξαγωγικής Δραστηριότητας

Οι επιχειρήσεις που έχουν δραστηριότητα στο εξωτερικό δηλώνουν ότι το 2005, κατά μέσο όρο το **10,8% του κύκλου εργασιών τους προέρχεται από έργα που υλοποιούνται στο εξωτερικό**

Χαρακτηριστικά Εξαγωγικής Δραστηριότητας

Τι ποσοστό του κύκλου εργασιών αντιστοιχεί περίπου την περίοδο αυτή σε κάθε μια από τις δραστηριότητές σας ;

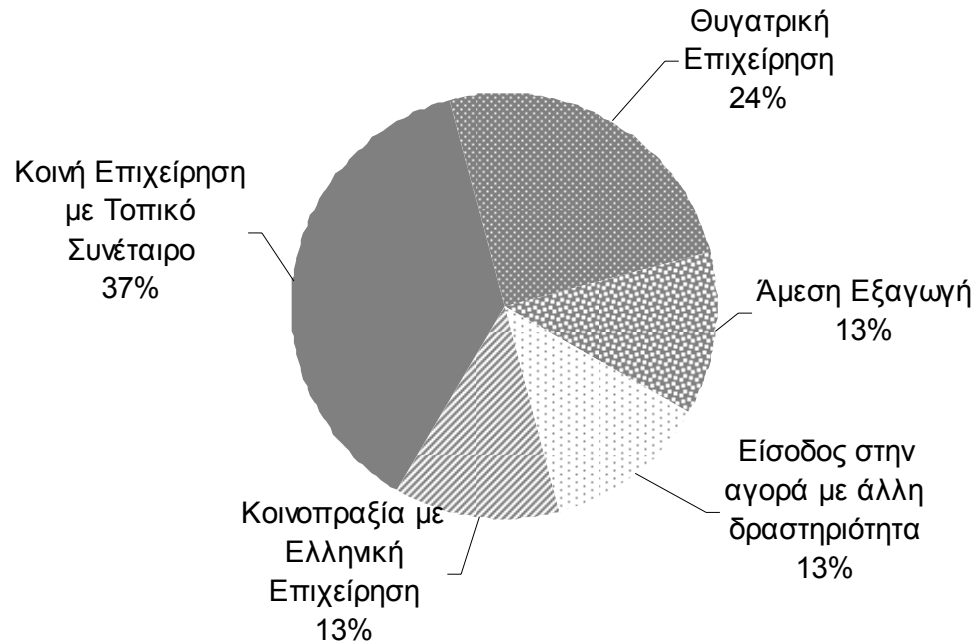

Χαρακτηριστικά Εξαγωγικής Δραστηριότητας

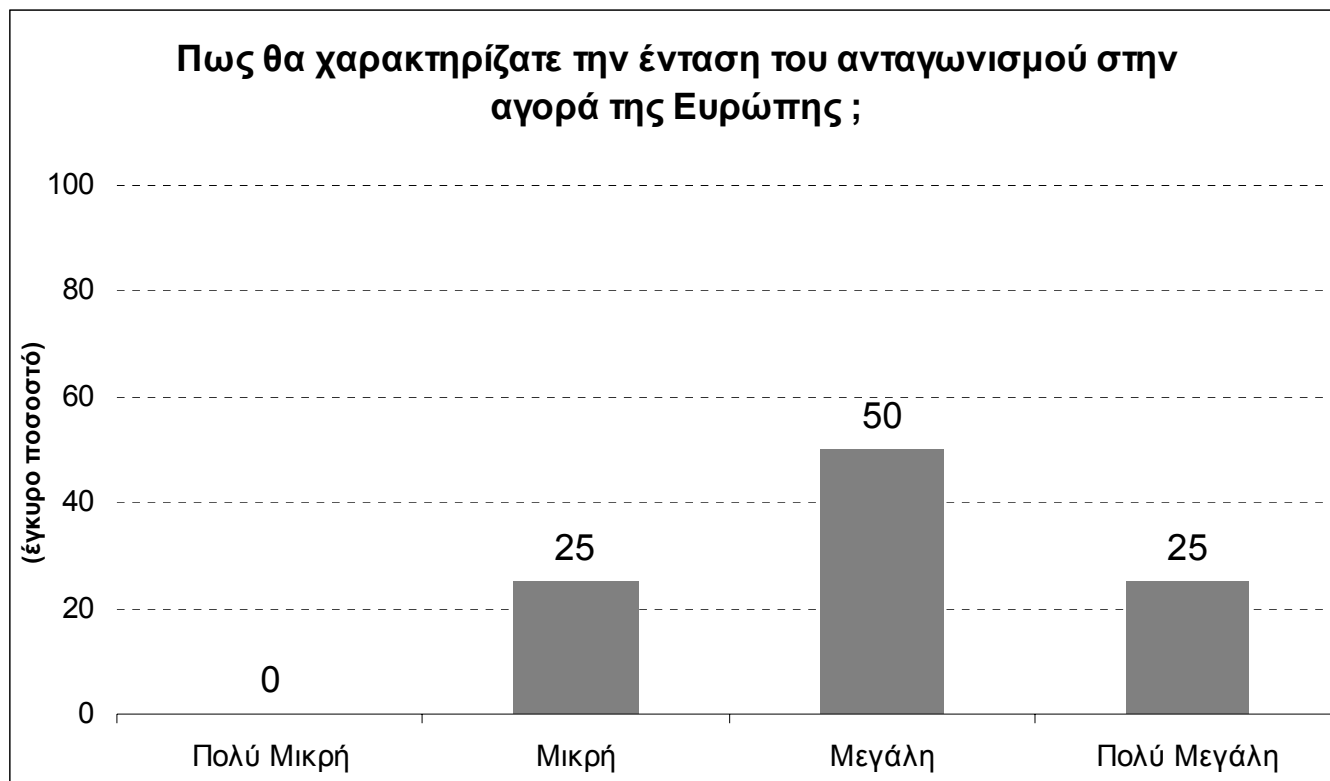
- Το **60%** των κατασκευαστικών του δείγματος δραστηριοποιούνται στη **Βουλγαρία**, και το **40%** στη **Ρουμανία και την Π.Γ.Δ.Μ.**
 - Άλλες χώρες: Σερβία-Μαυροβούνιο, Ρωσία, Ουκρανία, Γερμανία, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, Κουβέιτ, Κατάρ, Ομάν
- Οι κατασκευαστικές του δείγματος δραστηριοποιούνται στο εξωτερικό σε μια **ποικιλία κατασκευαστικών έργων**:
 - έργα καθαρισμού και επεξεργασίας νερού & υγρών, στερεών και αερίων αποβλήτων
 - σε βιομηχανικά έργα
 - σε ηλεκτρομηχανολογικά έργα
 - στην οδοποιία
 - σε ιδιωτικά και δημόσια οικοδομικά έργα

Χαρακτηριστικά Εξαγωγικής Δραστηριότητας

Ποιές στρατηγικές επέκτασης στο εξωτερικό έχετε επιλέξει ;

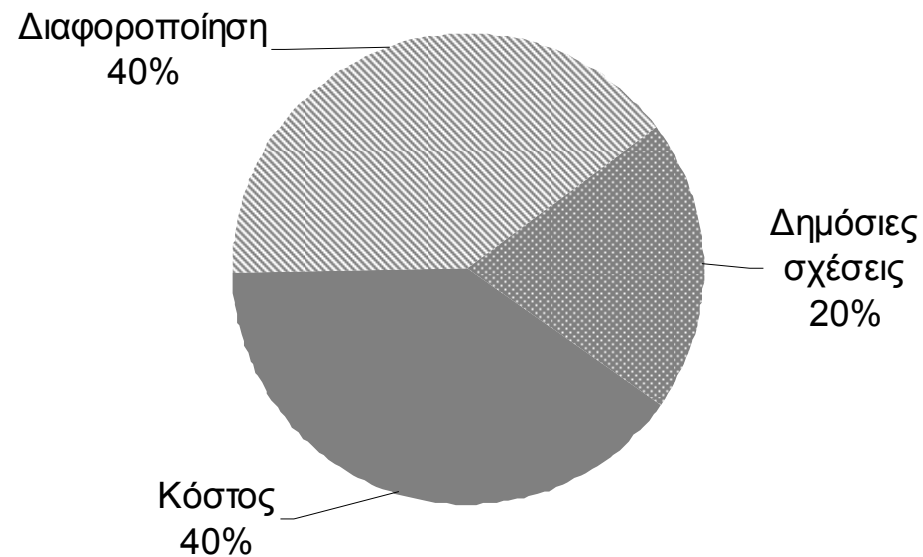

Χαρακτηριστικά Εξαγωγικής Δραστηριότητας

Χαρακτηριστικά Εξαγωγικής Δραστηριότητας

Ποιές ανταγωνιστικές στρατηγικές ακολουθούν οι επιχειρήσεις στην αγορά της Ευρώπης ;

Ανταγωνιστικά Πλεονεκτήματα Εγχώριου Κλάδου

- Τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα των ελληνικών επιχειρήσεων στην ευρωπαϊκή αγορά, σχετίζονται με:
 - Το "Δαιμόνιο" του Έλληνα επιχειρηματία, ο οποίος είναι ηγέτης, έχει ευρηματικότητα, επιμονή και φαντασία
 - Το ποιοτικό και πολυπληθές επιστημονικό δυναμικό, το οποίο έχει ζήλο και υψηλή παραγωγικότητα
 - Το χαμηλό κόστος σε ορισμένες χώρες
 - Τη συσσωρευμένη τεχνογνωσία από τα έργα των τελευταίων 10 ετών
 - Την εξειδίκευση σε ορισμένες κατηγορίες έργων (π.χ. σήραγγες)
 - Την επάρκεια κεφαλαίων που προήλθαν από την περίοδο ανάπτυξης του κλάδου

Μειονεκτήματα Εγχώριου Κλάδου

- Τα μειονεκτήματα των ελληνικών επιχειρήσεων στην ευρωπαϊκή αγορά, σχετίζονται με:
 - **την Οργάνωση και διοίκηση των επιχειρήσεων:**
 - Το μικρό μέγεθος των επιχειρήσεων
 - Το μεγάλο πλήθος επιχειρήσεων σε μια μικρή αγορά
 - Τον αυτοσχεδιασμό χωρίς σύγχρονη διοίκηση
 - Τη λειτουργική θολότητα, την έλλειψη δομών και οργάνωσης
 - Την έλλειψη προγραμματισμού και μεθοδικότητας
 - Το γεγονός ότι ο Έλληνας θέλει ιδιόκτητη επιχείρηση
 - Έλλειψη εξωστρέφειας των Ελλήνων μηχανικών
 - **την Εμπειρία και την Ποιότητα:**
 - Υστερούν σε ποιότητα αν βρεθούν σε απαιτητικό περιβάλλον
 - Οι ξένες κατασκευαστικές έχουν μακροχρόνια παρουσία στην ευρωπαϊκή αγορά
 - Τα Βαλκάνια δεν είναι εύκολος στόχος, μιας και οι Σέρβοι, οι Τούρκοι και οι Ρουμάνοι έχουν υψηλή τεχνογνωσία στις κατασκευές

Αποθαρρυντικοί Παράγοντες - Εμπόδια

- Οι παράγοντες που εμποδίζουν την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων των ελληνικών κατασκευαστικών στο εξωτερικό, σχετίζονται με:
 - **το Κράτος:**
 - Έλλειψη στήριξης από την πολιτεία (οικονομική διπλωματία, τράπεζες, παροχή στοιχείων)
 - Έλλειψη ενημέρωσης για φορολογικά και εργασιακά θέματα
 - Αναποτελεσματικά εργαλεία χρηματοδότησης και ασφάλειας (π.χ. Το Ε.Σ.Ο.Α.Β. δε λειτούργησε στο παρελθόν)
 - **τις Συνθήκες της αγοράς:**
 - Πολιτικός και οικονομικός κίνδυνος
 - Υστέρηση των περιθωρίων κέρδους στο εξωτερικό, συγκριτικά με αυτά στην Ελλάδα
 - **τις Επιχειρήσεις του κλάδου:**
 - Απουσία στρατηγικού σχεδιασμού
 - Έλλειψη στοιχείων και γνώσης ξένων αγορών
 - Κατακερματισμός των συνδικαλιστικών οργάνων

Ενθαρρυντικοί Παράγοντες - Κίνητρα

- Τα κίνητρα που θα ενθάρρυναν τις ελληνικές κατασκευαστικές να αναπτύξουν τις δραστηριότητές τους στο εξωτερικό, σχετίζονται με:
 - **το Κράτος:**
 - Διακρατικές σχέσεις που υποστηρίζουν τις εμπορικές σχέσεις
 - Παροχή προτάσεων από εμπορικούς ακολούθους που βασίζονται σε μελέτες, για την προώθηση των ελληνικών επενδύσεων
 - Δημιουργία Οδηγού Εξαγωγών
 - Αποσαφήνιση φορολογικού και εργασιακού καθεστώτος που διέπει τις επιχειρήσεις που λειτουργούν στο εξωτερικό
 - Ασφάλιση δραστηριοτήτων στο εξωτερικό
 - Υλοποίηση προτάσεων των φορέων (τεχνικών, εμπόρων, βιομηχάνων)
 - **τις Επιχειρήσεις του κλάδου:**
 - Δημιουργία ενιαίου συνδικαλιστικού φορέα για την προώθηση των θέσεων του κλάδου
 - **την Αγορά:**
 - Έλλειψη αντικειμένου στην εγχώρια αγορά

Προοπτικές Εξαγωγικής Δραστηριότητας

- **Επιχειρήσεις που έχουν δραστηριότητα στο εξωτερικό:**
 - το **100%** των κατασκευαστικών του δείγματος εκτιμούν ότι μέσα στα επόμενα 3 χρόνια η συνολική δραστηριότητά τους στο εξωτερικό θα αυξηθεί

- **Επιχειρήσεις που δεν έχουν δραστηριότητα στο εξωτερικό:**
 - το **25%** δηλώνει ότι προτίθεται, μέσα στα επόμενα 3 χρόνια να δραστηριοποιηθεί στο εξωτερικό

Ευχαριστούμε!